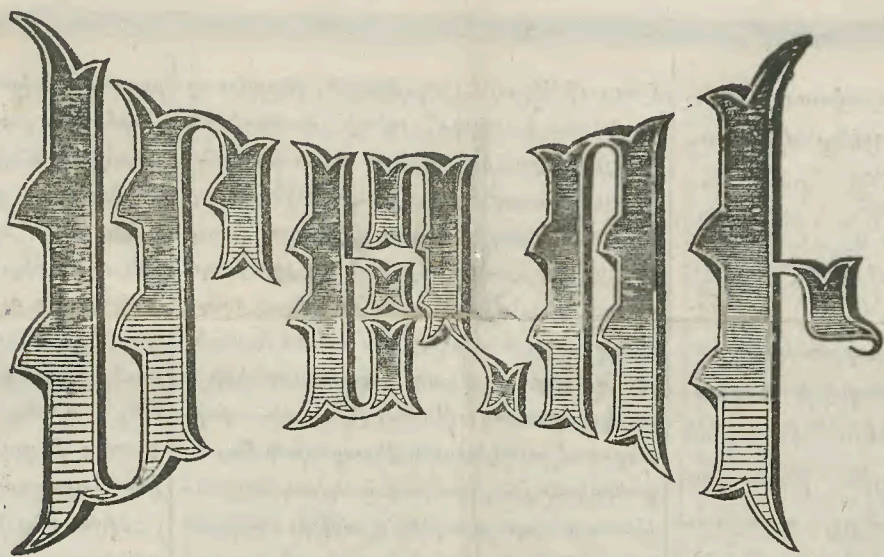

Հրատարակվում է ամեն օր բացի երկուշաբթի և տոն օրերից:
Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
Առանձին համարներով խրատվելուց 5 կոպ.

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր բացի երկուշաբթի և տոն օրերից
առաւօտեան 10—2 ժամը կիսօրից յետ:

Ոտարարութեանը գինում են ուղղակի խմբագրութեան հե-
տեւեայ հասցեով: Եւ քիչ. աստու «Meyr Akhavan», es
Tiflis, կամ Rédaction de «Megheu Hahastani», à Tiflis
(Caucase).

ՄԵՐ ԵՄԵՆ

№ 26 ԳԱՍՏԵՆԻ-ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 26

ԲՈՒՆԱՆԳԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ.

Վերադարձվում է ամեն օր բացի երկուշաբթի և տոն օրերից:
Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
Առանձին համարներով խրատվելուց 5 կոպ.

ՈՒՐԲԱԹ 27 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 1881 թ.

Հայերիս համար արդէն
պարզ է և անհերքելի ճշ-
մարտութիւն, որ մեր ազգի
յոյսը և նորա ապագայ բա-
րօրութիւնը կախուած է ազ-
գային դպրոցներից, ուրեմն և
ազգային ուսուցիչներից, ո-
րոնք պէտք է դպրոցներին
կենսոյ տան և լինին նոյա
ղեկավարողներ:

Դպրոցը ուսանող ուսուցչի,
այն էլ բանադէտ ուսուցչի,
գոյութիւն չի կարող ունե-
նալ. ուստի միևնոյն ժամա-
նակ երբ մենք պէտք է աշ-
խատենք դպրոցի բարեկար-
գութեան և յարատեւութեան
մասին, պէտք չէ մոռանանք
և նորա ղեկավարողի բարե-
լուութիւնը և ապահովու-
թիւնը: Բայց ապահոված են
արդեօք թէ նիւթապէս և
թէ բարոյապէս մեր ազգա-
յին նա մանաւանդ ծխական
դպրոցների ուսուցիչները: Ի
հարկ է պատասխանը բացա-
սական է:

Բայց ազգային ուսուցիչ-
ները հէնց դպրոցական գոր-
ծի յաջողութեան և յառա-
ջագիտութեան համար պէտք
է որ ապահոված լինին հո-
գաբարձութեան և տեղական
քաջամաններից: Բայց ո՞վ է

դոցա այդ ապահովութիւն
տուողը: Թեմական վերատե-
սուէրը, որին իրաւունք է տա-
ւած հսկելու դպրոցների և
ուսուցիչների վերայ:

Բայց արարածագրաբար թե-
մական վերատեսուէրը, որ պէտք
է միշտ պաշտպան հանգիստ-
նայ իրան ենթարկուող ու-
սուցիչներին, շատ անգամ ին-
քին ևս մոռնալից է դառ-
նում աւանայ ուսուցչի ու-
նուան կտրելուն կտա-
յականութեամբ և զրկելով
ուսուցչին իւր պաշտօնից: Նա,
իրեն մարդ և իշխան դպրո-
ցական գործի մէջ, վճիռ է
կարդում ուսուցչի գլխին այն
ժամանակ, երբ նորա պար-
տաւորութիւնն է գործի էութե-
թիւնը քննել ամենայն կող-
մից և շտապել օգնութիւն
հասցնել արատաւորեալ և
բաւական ուսուցչին:

Այդ վճիռ կարգաւ ի-
րաւունքը մեծ իշխանութիւն
է և մենք այս յօդուածով
կամենում ենք այս հանգա-
մանի վերայ դարձնել ըն-
թերցողաց ուշադրութիւնը:

Թեմական վերատեսուէրը
նոյնպէս մարդ է և նա էլ
կարող է ենթարկուել կամա-
յականութեան: Այս այսպէս
է: Նա երբեք չի կարող ա-
ռը սրտով գործը քննել և
նորա վճիռը որոշել: Գեո-
մեր յիշողութեան մէջ թաք-
ն է, թէ ինչ դժուարութիւն էր
կրում տեղւոյս թեմական վե-
րատեսուէր Գալթայիսի դպր-
ոցի խճճուած գործի լուծ-
ման մէջ: Այստեղ նոյնպէս
մեծ դեր էր խաղում կամա-

յականութիւնը և վերատե-
սուէրը պարտաւորած մնացրտ
ամենայնի գոված և ազնիւ
ուսուցչին զրկելնորա պաշտ-
ոնից: Գեո մեր յիշողութեան
մէջ թաքն է, թէ ինչպէս մի
կրքոտ քաջամայի շնորհիւ
Շուլապիւրու դպրոցը զրկուե-
ցաւ մի լու ուսուցչից: Գար-
ձեալ միևնոյն կամայականու-
թիւն և ինքնիշխանութիւն, որ
թաղաւորում է ծխական դպր-
ոցներից միւսած գալով մի-
չե իսկ թեմական վերատե-
սուէր: Հարկաւոր է արդեօք
սորա առաջն առնել թէ ո՞չ:

Ով որ ազգային դպրոցնե-
րի բարեկամ է և նորա յա-
ռաջագիտութեան և յարա-
տեւութեան նախանձախնդիր,
համադրած է, որ պէտք է
վերջ գնուի այս անբա-
կան և վնասակար դրութեան:
Բայց ի՞նչպէս:

Հանգուցեալ թեմական ա-
ռաջնորդ Գաբրիէլ արքեպի-
սկոպոսի օրօք և պ. Յ. Տէր-
Յովհաննիսեանի Վրաստանի
և Խաչքէթի թեմի դպրոցնե-
րի վերատեսուէրութեան ժամա-
նակ հանգուցեալ սրբազանի
սկզբնաւորութեամբ վերատե-
սու Յ. Տէր-Յովհաննիսեանը
կազմած էր մի յանձնաժո-
ղով թիֆլիսի դպրոցների
տեսուչներից և սորա իմաս-
տին խորհում էին դպրոցական
գործերի մասին: Սոցա ցան-
կութիւնն էր գլխաւորապէս
հաստատել միութիւն ծխա-
կան և միջնակարգ դպրոց-
ների մէջ, մատակարարել նո-
ցա համառատ ծրագիր և ուղ-
ղութիւն: Եթէ փոքր ինչ

ընդարձակելու լինինք այդ
տեսակ յանձնաժողովի գոր-
ծունեութիւնը, տալով նորան
լիութի իրաւունք խորհել դպ-
րոցական բոլոր գործերի մա-
սին, մենք կունենանք այն, ինչ
որ այժմ ցանկալի է: Այդ
յանձնաժողովը, կազմած ման-
կաւորութեան մէջ յայտնի
անձներից, իմաստն կարող էր
կազմել մի խորհրդարան, ո-
րին կենթարկուէին թեմական
դպրոցների բոլոր գործերը:
Յանձնաժողովի անդամները ի
մասին բազմակողմանի քնն-
նութեան ենթարկելով դպրո-
ցական գործերը և իմաստն
կորոշելն իւրեանց վճիռը, որ
հաստատ կարելի է տանել կը
լինէր աւելի արդարացի և
հեռու ամենայն կամայակա-
նութիւնից և անձնիշխանու-
թիւնից: Այդ յանձնաժողո-
վի կազմելու առաւելութիւ-
նը և նորանով նպատակա-
յարմար կլինէր, որ այն ժա-
մանակ երբ վերատեսուէրը բա-
ցակայ կլինի կենդանի, թե-
մի դպրոցներին այցելութիւն
անելու համար, յանձնաժո-
ղովը կպարտաւոր դանազան
մանր մունր գրադրութիւննե-
րով և թղթակցութիւններով,
որոնց պատճառաւ թեմական
վերատեսուէրը մնում է թիֆ-
լիսում և շատ դպրոցներ
զրկվում են նորա ազդեցու-
թիւնից: Թեմական տեսչի
ընտրած կեղքումում միշտ
կարելի է այդ տեսակ ան-
ձներ գտնել և ընտրել նոյա
յանձնաժողովի անդամ ու-
րեմն այս կէտից էլ ոչինչ
դժուարութիւն չի կարող

պատահել մեր առաջարկու-
թեանը:

Մնում է ուրեմն, որ
բարձր հոգեւոր իշխանու-
թիւնը այս մեր առաջարկու-
թիւնը բազմակողմանի և
մանրամասնօրէն քննէ, պա-
հանջէ նոյն իսկ թեմական
վերատեսուչից հարկաւոր տե-
ղեկութիւնները: Թո՛ղ չվճատի,
եթէ դպրոցական գործի այս
տեսակ կազմակերպութիւնը
դրամական միջոցներ կպա-
հանջէ. հաւատացած լինի,
որ մեծ օգուտ տուած կլինի
դպրոցական գործին, որով-
հետեւ դորանով շատ դրա-
րոցներ փակվելու վտանգից
կազատէ և շատ աղքատ և
անճար ուսուցիչներն պաշտ-
պան և հոգատար կհանդի-
սանայ:

Ա.

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ԱՌԱՂՅՈՒ

15 յունվարի.

(Թղթակցութիւն «Մեղու Հայաստանի» լրագրի)

Յունվարի 14-ին քաղաքային
խորհրդարանում հին քաղաքային
պ. Վեդալմանցի նախագահութեամբ
և 28 իրաւաստների ներկայութեամբ
կայացաւ երկրորդ նիստ: Առաջար-
կուած հարցերն էին:

1) Իրաւաստաւ Մանանդով առա-
ջարկութիւնը քաղաքային ինքնավա-
րութեան ծառայողների ուժկի մա-
սին կայացած վճիռը շտապ հետ
միասին, վերաքննելու համար:

Առաջարկող իրաւաստի բացա-
կցութեան պատճառով այս հար-
ցի քննութիւնը յետաձգվեցաւ:

2) Մեղանների գլխաւորի միջ-
նորդութիւնը քաղաքական գումա-
րից նոյա վարչութեանը 2000 ռուբ-
լի նպատ յատկացնելու համար:
Այդ հարցի մասին եղած զեկու-

ከክፍል - ከገጽ 1 በፊት ያለውን ማረጋገጫ

Տուն բժշկատեղևո Մ. Ռոտինեանց: